

FYLKESMANNEN I OPPLAND
MILJØVERNAVDELINGEN

Rapport nr. 3/88

ÅRSMELDING 1987

LILLEHAMMER FEBRUAR 1988

INNHold

	Side
Generelt	3
Forurensning/VAR-sektoren	5
Viltsektoren	11
Fiskesektoren	14
Naturvern/friluftslivsektoren	17
Samlet Plan/vannressursforvaltning	23
Oversikt over ansatte/oppgaver/arbeidsfordeling	26
Rapporter og artikler fra miljøvern avdelingen	27

MILJØVERNAVDELINGENS VIRKSOMHET I 1986

GENERELT

Fylkesmannens miljøvernnavdeling ble formelt etablert fra 1. september 1982. Avdelingen er en del av fylkesmannens administrasjon og er faglig og budsjettmessig underlagt Miljøverndepartementet.

Året 1987 har vært preget av stor aktivitet med deltakelse i en rekke prosjekter utenom de mer ordinære oppgaver ved avdelingen, spesielt nevnes kommunalt miljøvern, tiltaksanalysen for Mjøsa og strakstiltak for Mjøsa.

Miljøvernnavdelingens ansvarsområde

- vann, avløp, renovasjon, avfallshåndtering og forurensnings-spørsmål.
- sikring og opparbeiding av områder for friluftsliv.
- vern og fredning av naturområder.
- forvaltning av vilt og ferskvannsfisk.
- at naturvern, friluftsliv og ressurs hensyn, samt forurensningskonsekvenser blir ivaretatt ved naturinngrep.
- Samlet Plan for vassdrag/statlige oppgaver innen vannressursforvaltning.

Bemanning

Miljøvernnavdelingen har ved inngangen til 1988 tilsammen 16 faste stillingshjemler, hvorav 6 på vann/avløp/renovasjon, 3 på friluftsliv/naturvern, 1 på vilt, 1 på fisk, 1 på Samlet Plan/vassdragsforvaltning, 3 på kontorsektoren samt 1 lederstilling. Samtlige stillinger er besatt jf. side 26 hvor det er gitt en oversikt over bemanning og arbeidsfordeling.

Det har også i 1987 vært en rekke engasjerte, jf. beskrivelsene under den enkelte sektor.

Av de faste ansatte har flere deltatt i arbeidsgrupper og utvalg både sentralt og lokalt.

Informasjon

Det synes klart at skal miljøverninteressene herunder forvaltningen av naturressursene bli ivaretatt på en forsvarlig måte i plan og utbyggingssaker, må informasjonsvirksomheten vies større oppmerksomhet enn hva tilfelle har vært til nå.

Miljøverndepartementet har utarbeidet en plan for miljøvern-avdelingens utadrettede informasjonsvirksomhet. Oppfølgingen av planen har, med det store arbeidspresset som har rådet i avdelingen siste året, lett for å bli forsømt. En prøveordning med informasjonsmedarbeider felles for statsetatene i Lillehammer, vil komme igang fra og med 2. halvår 1988.

Kommunalt miljøvern

Miljøverndepartementet har i samarbeid med Norske kommuners Sentralforbund satt i gang et utviklingsprogram for kommunalt miljøvern.

I Oppland er 7 kommuner, Ringebu, Etnedal, Gjøvik, Lillehammer, Gausdal, Lom og Dovre kommet med i prøveordningen.

En forutsetning for deltakelse i programmet er at kommunen oppretter en stilling som miljøvernrådsgiver/miljøvernsjef, og at miljøvernarbeidet får en politisk overbygning, fortrinnsvis ved at det opprettes et eget hovedutvalg for miljøvern. Fylkesmannen har et hovedansvar for å følge opp utviklingsprogrammet.

Miljøvirkninger ved vassdragsutbygging

NTNF's forskningsprosjekt "Friluftsliv, reiseliv og vassdrag" gjennomføres i perioden 1985-1988 med Jon Teigland som prosjektleder. Gudbrandsdalslågen er valgt som et av referansevassdragene, og prosjektet har kontorfelleskap med fylkesmannens miljøvernavdeling.

EDB

Miljøvernavdelingen er tilknyttet en ND-110/STD ved fylkeskartkontoret med 11 terminaler og 1 skriver. Avdelingen har i tillegg 4 PC-er.

Skrivetjeneste, postjournal og regnskap utføres på EDB. Vi har bare i liten grad tatt i bruk EDB-registere på de forskjellige sektorer. Dette skyldes en anstrengt arbeidssituasjon og mangel på maskinkapasitet.

Erfaringene med EDB så langt viser at behovet for, og bruken av EDB øker raskt.

FORURENSNING/VAR-SEKTOREN

Bemanning

Det var 5 faste stillinger knyttet til fagområdet forurensning-VAR i 1987. I tillegg fikk vi fra 1. juli en prosjektstilling i tilknytning til "Mjøsaprojektet" plassert i avdelingen.

Vi hadde 3 korttidsengasjement til kontroll med landbruksforurensning sommeren 1987, til sammen 4 månedsverk.

Saksbehandling/informasjon

Det brukes ca. 3 årsverk på alminnelig saksbehandling (utslippssøknader, pålegg, lån- og tilskottssaker, klagesaker, uttalelser, veiledning og informasjon). Veiledning og forberedende arbeid med utslippssaker tar mye tid i form av telefonsamtaler, besøk og i enkelte tilfeller befaringer.

Mjøsaprojektet, tiltaksanalyse for Mjøsa og driftsassistanse på renseanleggene er spesielle prosjekter som har tatt mye tid i 1987.

Et betydelig antall plansaker er vurdert med hensyn til vannforsyning, avløpsanlegg og trafikkstøy.

Fylkesmannen avgjorde 9 utslippssøknader etter forurensningsloven i 1987. Videre ble det behandlet 20 enkeltsaker med separate utslipp. Halvparten av enkeltsakene som kom til fylkesmannen gjaldt tettbebygd område, og den andre halvparten gjaldt klager på kommunale avgjørelser.

I tillegg til de konkrete avgjørelsene i utslippssaker og klagesaker har vi avgitt en rekke uttalelser i ulike saker. Vi har hatt flere henvendelser fra kommunene om klager på kommunal renovasjon.

Vassdragsovervåkning-vannkvalitet

Alle hovedvassdragene i Oppland (Gudbrandsdalslågen-Mjøsa, Randsfjorden og Begnavassdraget) er med i det statlige overvåkningsprogrammet.

Overvåkningsundersøkelsen i Mjøsa var i 1987, som i de to foregående år, vesentlig utvidet i forhold til normalt program, for å bringe større sikkerhet i Mjøsas tilstand og tilførte forurensninger.

Rapporten fra 1986-undersøkelsen, som er den siste som foreligger, konkluderer med at Mjøsas tilstand er ustabil, og at det er behov for vesentlig reduksjon av forurensningstilførslene.

Det pågående arbeidet med en tiltaksanalyse for Mjøsa vil klarlegge aktuelle tiltak mot forurensninger fra ulike kilder. Analysen ventes ferdig 1. halvår 1988.

På bakgrunn av observasjoner om en negativ utvikling i vannkvaliteten i Randsfjorden og med hensyn til Dokkautbyggingen utarbeidet SFT nytt program for undersøkelse i Randsfjorden som settes igang våren 1988.

Etter basisundersøkelsen i Begnavassdraget som ble avsluttet i 1986 har SFT utarbeidet et oppfølgingsprogram for å følge langtidsvirkningen av reguleringsinngrepene.

Av lokale vassdrag er det i miljøvernavdelingens regi foretatt mindre overvåkningsundersøkelser i Vigga og Gausa.

Utbygging av avløpsanlegg

Utbyggingen av avløpsanlegg er kommet langt i Oppland. I 1987 var det i drift ca. 100 biologiske/kjemiske renseanlegg, og det er gjennomført betydelige investeringer for utbygging og forbedring av ledningsnett.

I tillegg til de biologiske/kjemiske renseanleggene er det bygget et betydelig antall store infiltrasjonsanlegg for turistbedrifter, institusjoner og liknende som er lokalisert utenom tettsteder.

I 1987 gikk hovedinnsatsen i utbygging av avløpsanlegg på ledningsnett. I den nye satsingen for å redusere utslippene til Mjøsa inngår saneringsplaner for ledningsnett som et viktig element. Gjøvik og Lillehammer, som har de mest omfattende ledningsnettene, startet opp en gjennomgang av ledningssystemene for å få et bedre grunnlag for prioritering av tiltak.

Drift av renseanlegg - Driftsassistanse

Utslippskontrollen, kontakt og besøk i kommuner og på anlegg viser at de største renseanlegg fungerer bra, tildels svært bra. De mindre renseanleggene og særlig de private anleggene, har imidlertid dårligere renseresultater. Det er både personellmessige og tekniske forhold som fører til problemer. Viktige årsaker er dårlig ledningsnett, uheldige konstruksjoner, belastning fra spesiell industri, hydraulisk og organisk overbelastning.

På personell og administrativ side gjelder problemene både manglende utdanning og kvalifikasjoner og underbemanning ved renseanleggene og teknisk etat. Det er nå fastsatt forskrifter om faglige krav til driftspersonell ved avløpsrenseanlegg slik at dette synes å være i god gjenge. Mange kommuner må imidlertid øke bemanningen ved avløpsanleggene og bør i denne forbindelse utarbeide bemanningsplaner.

Ved siden av ordinære besøk som tilsyns- og veiledningsmyndighet, er det stort behov for veiledning og informasjon til anlegg som på grunn av sammenbrudd eller kapasitetsproblemer må bygges om eller utvides.

Flertallet av renseanleggene i fylket er mer enn seks år, og mange er 10-15 år gamle. Anleggene begynner å bli belastet opp mot kapasitetsgrensen, og enkeltkomponenter begynner å bli nedslitt. Vi har hatt flere slike tilfeller av at anleggene blir gående med minimal renseeffekt på grunn av havari av enkeltkomponenter. Det er stadig viktigere at kommunene og de private renseanleggseiere sørger for at driftspersonalet har tid og ressurser til å drive forebyggende vedlikehold.

Ei styringsgruppe har i 1987 arbeidet fram program for en 4-årig forsøksordning med driftsassistanse ved kloakkrenseanlegg i Oppland. Ordningen ble i februar presentert for kommunene og 23 kommuner ga en foreløpig tilslutning til hovedprinsippene i ordningen.

I løpet av våren ble det utformet endelig kontrakt med konsulentfirmaet Sivilingeniør Elliot Strømme A/S som utførende for driftsassistansen. Det ble også utarbeidet veiledende program for ordningen. Endelige spesifikasjoner ble sendt kommunene og andre anleggseiere på forsommeren.

Driftsassistansen har vakt positiv interesse blant anleggseierne og 25 av 26 kommuner valgte å slutte seg til ordningen. To private anlegg har foreløpig valgt å delta i ordningen, men vi venter dette vil øke. Det er gledelig å se at kommunene og andre anleggseiere tar problemene ved kloakkrenseanleggene på alvor og ved deltakelse i driftsassistanse vil bidra til bedre renseresultater og ressursutnyttig innen avløpsektoren.

Separate utslipp i spredt bebyggelse og små tettsteder

Fylkesmannens behandling av separate utslipp i tettbebyggelse og behandling av klagesaker har avdekket manglende oppfølging av forskriftenes krav til grunnundersøkelser og dimensjonering av infiltrasjonsanlegg.

Med ca. 500 tillatelser til separate utslipp pr. år i Oppland kan mangelfull behandling av disse sakene få store forurensningsmessige konsekvenser. For å klarlegge dette nærmere gjennomførte vi i 1987 en undersøkelse hvor vi tok for oss alle tillatelser til separatutslipp som var gitt i 1986.

Det foreligger egen rapport fra undersøkelsen. Fra konklusjonene framgår det at grunnundersøkelsene er mangelfulle for en stor andel av anleggene, noe som igjen førte til underdimensjonering av heile 69% av infiltrasjonsanlegga.

Landbruksforurensning

I 1987 har omlag ett årsverk gått med til landbruksforurensning. Tilsammen 33 av ukeverkene har gått til direkte arbeid med landbrukskontrollen, og 17 1/2 av disse er utført av engasjert personale.

I forbindelse med landbrukskontrollen ble det i alt kontrollert 190 gardsbruk. 65% av disse var nykontroller, mens 35% var etterkontroller. I tilknytning til Prosjekt Mjøsa ble nærkommunene til Mjøsa prioritert.

Kontrollen viste av 65% av de undersøkte bruka hadde utslipp fra silo- og eller gjødselanlegget. Det ble påvist forurensning av vassdrag fra 25% av bruka. Det var store mangler ved både førstegangskontroller og etterkontroller.

Av 190 kontrollerte bruk fikk 102 pålegg om utbedringstiltak og 6 fikk pålegg med varsel om gebyr.

Det er utarbeida årsrapport fra landbrukskontrollen.

På høsten fikk vi en hel del meldinger om spredning av gjødsel på snødekt mark. En av disse resulterte i anmeldelse.

Det foregår omarbeiding av EDB-programmet Landsys, og en av avdelingens ansatte har brukt en del tid på dette. Det samme gjelder for Handlingsplanen mot landbruksforurensning.

Det ble behandla 14 saker om frigivelse av fondsmidler til investeringer i tiltak mot forurensning. Alle søknadene ble innvilga.

I desember deltok vi på Miljøverndepartementets konferanse om landbruk og forurensning på Wadahl. I tillegg har informasjon, rettleiing og en del møtevirksomhet opptatt noe tid.

Fosfatholdige vaskemidler

Sommeren 1987 gjennomførte vi en undersøkelse for å se om reklame- og utstillingsforbudet for fosfatholdige vaskemidler ble overholdt.

68 forretninger ble kontrollert. I alt 68% av disse tilfredsstilte ikke krava i forskriftene, og av dette var 21% grove brudd.

Etter at rapporten fra denne undersøkelsen var offentliggjordt, ble det gjennomført en ny kontroll. Denne resulterte i tre anmeldelser.

Pelsdyrsaker

Vi har hatt pelsdyrsaker til behandling både som klage på helserådsvedtak og bygningsrådsvedtak ved spørsmål om nyetablering. Det kan være klage på begge vedtak i samme sak. Helserådsklagene avgjøres etter uttalelse fra fylkeslegen. Det klages både på lukt, støy, hygieniske ulemper og fare for forurensning av drikkevatt. I nesten alle byggesaker om pelsdyrhus er det naboer som klager av frykt for ulemper dette kan medføre.

Vi fikk 5 klagesaker til avgjørelse i 1987. En ble tatt til følge. I tillegg er vi forelagt et par omdisponeringssøknader for pelsdyrareal til vurdering. Det ble gitt pålegg om tiltak mot forurensning på en eksisterende pelsdyrfarm etter klage.

Fiskeoppdrett

I 1987 mottok vi ialt 13 søknader om oppdrett, de fleste for oppdrett av regnbueørret i eksisterende anlegg i Valdres. 3 søknader fikk avslag, ingen fikk utslippstillatelse. De som fikk avslag, har klaget på dette, men klagene er ikke tatt til følge.

De fleste søknadene fra Valdres har ligget i påvente av avklaring med Fiskeridirektoratet om stillingen for eksisterende anlegg uten konsesjon. I desember arrangerte vi møte der forurensningsmyndigheter, veterinærmyndigheter og Fiskeridirektoratet deltok.

Konklusjonen er at alle eksisterende oppdrettsanlegg i Oppland som er uten konsesjon, nå må søke om dette. Frist er 1. mars 1988. Dette er ledd i arbeidet med å få ryddet opp i ulovlig oppdrett, som kan medføre ulemper særlig med forurensning og fare for spredning av fiskesjukdom. Bare et fåtall anlegg har i dag konsesjon.

I 1987 gjennomførte vi en undersøkelse av forurensning fra matfiskanlegg i fylket. Det foreligger egen rapport fra undersøkelsen.

Av konklusjonene framgår det at fiskeoppdrett totalt bidrar med ca. 2 400 kg fosfor og 10 700 kg nitrogen til våre vassdrag. Omlag 80% av dette tilføres Begna i Nord-Aurdal og Vestre Slidre.

Akutt forurensning - farlig gods

Forurensningsloven pålegger kommunen en viss minimumsberedskap mot akutt forurensning. Utenom kommunene som grenser til Mjøsa, er det ikke noen organisert beredskap ut over det minimum av utstyr hver kommune er i besittelse av.

Hedmarkskommunene har tatt initiativ til en omorganisering av oljevernberedskapen for Mjøsa, og har utarbeidet en beredskapsplan for Hamar politidistrikt. En gjennomføring av denne planen krever reorganisering av beredskapen på Opplandssiden, og fylkesmannen vil samarbeide med kommunene, politiet og SFT for å få til en hensiktsmessig beredskap.

SFT's forslag om å utvide den kommunale beredskapsplikten til også å gjelde kjemikalieforurensning er det foreløpig ikke tatt stilling til av Miljøverndepartementet.

Avfall/renovasjon

De fleste kommunene i fylket er knyttet til tilfredsstillende avfallsanlegg.

Gjøvik-Toten-Land-kommunene står foran en utbygging av anlegg, men har foreløpig ikke tatt stilling til foreliggende utredning med anbefaling om forbrenning.

Innføring av tvungen septikktømming har gått tregere enn antatt og fortsatt er det mange kommuner som ikke har innført dette for spredt bebyggelse. Manglende mottakskapasitet for slam er et problem som må løses for noen kommuner.

Foreslått endring av forurensningsloven vil gi krav om kommunal slamtømming i hele kommunen. Det er foreløpig ikke vedtatt når dette skal tre ikraft.

Vann- og kloakkavgifter/Avfallsgebyr

Alle kommuner i fylket har innført vann- og kloakkavgifter. Gjennomsnittlig avgiftsnivå for kommunene i Oppland var kr. 3,- og kr. 4,45 pr m³ for henholdsvis vann og kloakk i 1987.

Til tross for et forholdsvis høyt avgiftsnivå var det store variasjoner i dekningsprosent, fra noen få prosent til full dekning. Flere kommuner tok imidlertid inn mindre enn 50% av kostnadene på vann- og kloakksektoren i avgifter.

Avfallsgebyrene er gjennomgående høye i Oppland og kommunene tar jevnt over inn en større andel av sine kostnader gjennom avfallsgebyr enn hva som er tilfelle med vann- og kloakkavgifter.

For sekkerrenovasjon var gjennomsnittlig gebyr kr. 523,-.

Lån og tilskottssaker

Investeringsrammen for oppryddingstiltak i avløpssektoren i 1987 var på 10 mill. kr for Oppland fylke utenom Mjøsas nedbørsfelt. For Mjøsa var rammen 40 mill. kr for Oppland og Hedmark tilsammen.

15 av kommunene søkte om finansiering av totalt 28 prosjekter, til en beregnet oppryddingskostnad i 1987 på ca. 46 mill. kr. De fleste søknadene ble innvilget.

De fleste prosjektene gikk på ledningsanlegg (nye tilknytninger og sanering/rehabilitering).

Det ble innvilget 50% planleggingstilskott for 4 saneringsplaner for avløpsanlegg til en kostnad på 1,5 mill. kr. Det største enkeltprosjektet gjelder saneringsplan for Gjøvik.

VILTSEKTOREN

Bemanning

I tillegg til en fast ansatt viltkonsulent, har det i løpet av året blitt utført arbeid på viltsektoren på engasjementbasis.

Naturforvalter Jon Erik Kroken har vært engasjert i 7 måneder for å arbeide med villrein og inngrep i Snøhetta villreinområde. (Dette var et samarbeidsprosjekt med villreinutvalget i Snøhetta og miljøvernavingdelingene i de berørte fylker).

Praktikant Morten Kråbøl har arbeidet med ulike oppgaver innen viltsektoren i ca. 2.5 måneder.

Høgskolekandidat Tor Reiерth har i 5.5 måneder arbeidet med viltområdekartlegging i fylket. (Dette er et samarbeidsprosjekt med Oppland Skogselskap).

Cand.mag. Irene Tjørve var engasjert i 2 måneder med rapportering om konsekvensene for vilt og fiskeinteressene i Oppland etter kjernekraftulykken i Tsjernobyl.

Cand.real. Petter Wabakken har også i 1987 hatt ansvar for skadedokumentasjon av store rovdyr i flere fylker i Sør-Norge, bl.a. i Oppland.

Tilsammen er det utført mer enn 16 månedsverk på engasjementbasis i 1987.

Saksbehandling/Arbeidssituasjon for viltkonsulenten.

Det har vært en ny økning i arbeidsmengden i form av ren saksbehandling.

AR	INNGÅENDE JOURNAL- FØRTE SAKER	% ØKNING FRA ÅRET FØR	UTGÅENDE SAKER	% ØKNING FRA ÅRET FØR
1984	480			
1985	520	8 %	200	
1986	590	13 %	250	25 %
1987	650	10 %	360	44 %

I tillegg kommer bl.a. innspill til plansaker journalført på andre, bearbeiding av innsamlet statistikk som ikke journalføres, og en stor mengde telefoniske henvendelser.

De engasjerte har utført godt og nødvendig arbeid på ulike prosjekt, men det medfører mye arbeid i å tilsette og sette dem inn i arbeidet, og følge det opp.

Det blir den offensive, utadrettede informasjonsvirksomheten som blir skadelidende når saksmengden blir så omfattende. Dette har bl.a. annet gitt seg utslag i at antallet ankesaker stiger samtidig med at antallet informasjonsmøter i kommunen går ned som følge av for liten kapasitet på viltsektoren.

Viltfondet

Det blir tilbakeført midler fra viltfondet til ulike formål i fylkene.

Lokale tiltak.

Det ble i 1987 gitt kr 340 000,- til lokale vilttiltak i Oppland. Det forelå 23 eksterne søknader på til sammen over kr 460 000,-. Det ble avholdt et samrådsmøte hvor frivillige organisasjoner med engasjement i viltforvaltning deltok.

Asvikk Erstatninger

Det ble tilbakeført kr 180 000,- til dekning av søknader om erstatning for hjorteviltskader på innmark. Størrelsen på summen som blir tilbakeført står i forhold til innbetalt fellingsavgift for elg og hjort i de ulike fylker. Oppland har fått en noe større andel av erstatningssummen enn hva fellingsavgiftene skulle tilsi. Dette er et forhold som ikke vil fortsette i årene som kommer. Dette er det viktig at viltnemndene er oppmerksomme på når de skal vurdere felling av skade-elg på innmark. Det forelå søknader om erstatning og forebyggende tiltak på tilsammen kr 340 000,-.

Tusvikk Viltnemndene

Til dekning av viltnemndenes administrasjonsutgifter ble det bevilget kr 633 000,-.

Tusvikk Fallvilt

Til arbeidet med fallvilt ble det refundert kr 202 500,-.

Jegerprøven

Jegerprøven er selvfinansierende og belastes ikke viltfondet. Viltnemndenes arbeid her beløp seg til kr 8 500,-.

Til sammen er det blitt refundert og fordelt kr 1 364 000,- til arbeidet med viltforvaltning i fylket.

Informasjonsvirksomhet

Forberedelse til møter tar mye tid i tillegg til møtene. På grunn av økningen i den vanlige saksbehandling blir det stadig færre informasjonsmøter rundt om i kommunene. Viltkonsulenten har deltatt på åpne møter i regi av viltnemndene, forelest på tre kurs på SKI, Honne og på Brandbu Skogskole.

Det ble utarbeidet en brosjyre om rådyrforvaltningen i Oppland. Denne er fordelt rundt til viltnemnder, herredsskogmestere og til fylkeslagene av NJFF.

Kontakten til pressen er god og stoff om vilt og viltforvaltning blir godt mottatt. Det er også her et spørsmål om kapasitet for å kunne tilrettelegge aktuelt stoff.

Villrein

I arbeidet med å forsøke og få viltinteressene bedre inn i arealplanarbeidet på tvers av kommune- og fylkesgrenser, ble det gjennomført en datainnsamling for Snøhetta villreinområde. Arbeidet ble gjennomført etter samme mal som for Rondane av naturforvalter Jon Erik Kroken etter initiativ fra arbeidsutvalget for villreinområdet i Snøhetta og i samarbeid med miljøvernavdelingene i de berørte fylker. Rapporten Villrein og inngrep i Snøhetta omhandler resultatet av denne undersøkelsen.

Viltområdekartlegging

Ved årsskiftet gjensto viltområdekartleggingen for 7 kommuner i fylket. Arbeidet fortsetter i samarbeid med Oppland Skogselskap også i 1988. Høgskolekandidat Tor Reierth forestår dette arbeidet.

Rovviltforvaltningen

Også i 1987 har skadedokumentasjon og registrering av de store rovdyr foregått i regi av Petter Wabakken som er stasjonert ved miljøvernavdelingen i Hedmark. I tillegg til jervproblemer i Lesja har bjørnen i Ringebu/Øyer forårsaket store skader og mye arbeid.

FISKESEKTOREN

Bemanning

I tillegg til en fast fiskerikonsulent har det i løpet av året blitt utført prosjektarbeid ved hjelp av engasjerte. Cand. mag. Irene Tjørve har arbeidet 2 1/2 måneder med rapportering av effektene av radioaktivt nedfall etter Tsjernobyl-ulykken (samarbeid med vilt). Høgskolekandidat Alf Odde (sivilarbeider fram til 4. oktober) har arbeidet med bearbeiding og rapportering av fiskeribiologisk materiale og undersøkelse av forurensning fra fiskeoppdrett (samarbeid VAR). Cand. mag. Ola Hegge har vært engasjert i 8 måneder, og har arbeidet med etterundersøkelser, registrering av forsuringsskader på fisk, innsjøbeiting og fiskeribiologiske undersøkelser. Iver Sevalrud har vært engasjert i 1 måned i forbindelse med registrering av forsuringsskader på fisk og kalkingsplan.

Saksbehandling

Arbeidsområdet fiskeforvaltning karakteriseres ved at det er mange omfattende saker, stor pågang fra publikum, behov for aktivt tiltaks-, veilednings- og informasjonsarbeid og mye ugunstig arbeidstid med feltarbeid, kurs, konferanser og kveldsmøter.

Det er ialt behandlet 273 av totalt 424 saker på fiskesektoren. (57,2% økning i forhold til 1986 da det ble behandlet 173 av ialt 366 saker) i tillegg til at det er avgitt uttalelse til et ukjent antall plan- og inngrepssaker. Videre er det brukt omlag 1 måned på kurs og konferanser. I forbindelse med vurdering av bl.a. inngrepssaker og veiledning har det vært foretatt 20 befaringer.

Informasjonsarbeid

Det er stort behov for informasjon og samarbeid med innlandsfiskenemnder, rettighetshavere, fiskere, foreninger og andre etater om oppgaver innen fiskesektoren. I 1987 har det kommet mye stoff gjennom massemedia (aviser, NRK) om radioaktivitet, forsuring, innsjøbeiting og andre fiskespørsmål. Fiskerikonsulenten har deltatt på en rekke møter om lokale fiskeforhold, hvorav 19 kvelds- og helgemøter.

Etterundersøkelser

Det arbeides med en plan for etterundersøkelser for perioden 1988-92 med et fast engasjement og større vekt på resultatorientert praktisk arbeid. Planarbeidet foregår i samarbeid med regulantene og representanter for rettighetshaverne. Det er gjennomført enkle undersøkelser i Framrusti (Skjåk) og Mesna (Lillehammer) i forbindelse med endringer av vannføring under utbedring.

Fiskeoppdrettsanlegg

Det er gjennomført en undersøkelse for å vurdere forurensning fra oppdrettsanlegg, jf. beskrivelse under forurensning. Det foreligger egen rapport fra undersøkelsen.

Forsuring og kalking

Iver Sevalrud og Ola Hegge har registrert fiskestatus i forsuringfølsomme områder i Oppland, og resultatene er rapportert. Sevalrud arbeider må med kalkingsplan for Oppland.

I samarbeid med Oppland Naturvern og næringsmiddelkontrollene er det samlet inn snøprøver fra 20 lokaliteter, og vannprøver fra 42 vann (vår og høst) for overvåkning av sur nedbør.

I februar ble det avholdt kurs i kalking av sure fiskevann i samarbeid med Norges Jeger og Fiskerforening og fylkesmannen i Buskerud.

Det var i 1987 totalt 8 kalkingssøknader på ialt kr. 293 694,- og det ble tildelt kr. 96 000,- i tilskott til kalking av vann/vassdrag.

Radioaktivitet

Ulykken i Tsjernobyl førte til et betydelig radioaktivt nedfall i Norge, og ca. 30% av nedfallet rammet Oppland. Det ble observert høye verdier i fisk i 1986, og for å samle erfaringene fra ulykken ble det i samarbeid med vilt sammenstilt en rapport om resultatene for 1986.

I samarbeid med Ringebu fjellstyre, fiskeforskningen ved Direktoratet for Naturforvaltning og Institutt for Energiteknikk er det igang forsøk for å måle effekt av kaliumtilsetning i fiskevann når det gjelder opptak og utskillelse av radioaktivt cesium hos aure.

Det er utarbeidet en brosjyre om hvordan ulike tilberedelse- og oppbevaringsmåter kan redusere innholdet av radioaktivt cesium i fisk.

Fiskerikonsulenten er sekretær for Koordineringsgruppen for radioaktivitet i næringsmidler.

Innsjøbeiting

I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning og miljøvern avdelingen hos fylkesmannen i Hedmark er det utarbeidet en utredning om innsjøbeiting i Mjøsa. Innsjøbeiting omfatter utsetting av 2 årige ørretunger for å øke avkastningen fra 8 tonn til 30-40 tonn. Hensikten er å gi et bedre fritidsfisketilbud gjennom bedre fisketilbud og bedre tilrettelegging.

Samarbeid med fiskeforskningen

I samarbeid med forsker Trygve Hesthagen, Direktoratet for naturforvaltning er det igang forsøk med effekt av akklimatisering av settefisk før utsetting i Vinstervatn,

sammenlikning av naturdamoppdrettet og karoppdrettet settefisk i Jansbergfjorden, effekt av utsettingstetthet i Revsjøene og tilslag ved utsetting av fangbar fisk. I Atna gjennomføres fiskeundersøkelser (el. fiske, prøvefiske, fangstregistrering, radioaktivitet i fisk) i forbindelse med Forskref-prosjektet i NTN's program Miljøvirkninger av vassdragsutbygging i samarbeid med forsker Trygve Hesthagen og fiskerikonsulent Tore Qvenild, miljøvernavdelingen, fylkesmannen i Hedmark. I Gudbrandsdalslågen gjennomføres undersøkelser av utdrift av lågåsild- og sikyngel i samarbeid med forsker Tor F. Næsje, fiskeforskningen, Direktoratet for naturforvaltning.

Fiskeoppdrett, fritidsfiske og reiseliv

I samarbeid med Oppland fylkeskommune plan- og utbyggingsavdelingen, er det satt igang et prosjekt om fiskeoppdrett, fritidsfiske og reiseliv i forbindelse med gjennomføringen av et landsomfattende LENKA-prosjekt. LENKA-prosjektet har som formål å vurdere lokaliteter når det gjelder egnethet for fiskeoppdrett.

Miljøvernundervisning

Fiskerikonsulenten har bidratt med undervisning/foredrag på ulike nivå fra barneskole til Universitet, og i undervisningsradioen med to program om fisk og dyreliv i vann.

Fiskefondet

Det ble påvist stor skjevhet i tilskudd fra Statens fiskefond til Oppland i forhold til innbetaling. Dette ble tatt opp med Direktoratet for naturforvaltning. Tilskuddene var i 1986 kr. 24 300,- og økte i 1987 til kr. 204 795,-.

Fiskekortstatistikk

For å få en oversikt over antall fiskere i Oppland har det i 1985 og 1986 vært gjort forsøk med å innsamle statistikk over fiskekortsalg fra lag og foreninger. Totalt er det registrert mer enn 250 fiskerettighetshavere. Imidlertid er det svært vanskelig å holde en ajourført liste over rettighetshaverne pga. stadige skifte av formenn. Blant de som svarte på forespørselen i 1985 ble det registrert et kortsalg på 34 547 kort mens tilsvarende i 1986 var 28 581 kort. Endel av denne nedgangen skyldes redusert fiskeinteresse som følge av Tsjernobyl-ulykken. Trolig ligger totalt fiskekortsalg i Oppland på omlag 50 000 fiskekort årlig.

Diverse artikler

- Skurdal, J. & Vagstein, G. 1987. Vi informerer, men hvem? Miljøkontakt 1,14.
- Skurdal, J. 1987. Fisker ministeren? Miljøkontakt 4,12.
- Skurdal, J., Hesthagen, T., Blakar, I., Hessen, L. & Christensen, G. 1987. Radioaktivitet - nei takk. Jakt & Fiske 7,37-39.
- Hegge, O., Sevalrud, I. & Skurdal, J. 1987. Sur nedbør skaper problemer også i Oppland. Jakt & Fiske 12,28-29.
- Innsjøbeiting i Mjøsa. DN. 1987.

NATURVERN/FRILUFTSLIV

Bemanning

Det er tre faste stillingshjemler knyttet til sektoren, en naturverninspektør og to friluftsliv- og naturvernkonsulenter. En av friluftsliv- og naturvernkonsulentene sluttet høsten 1986 og ny konsulent, naturforvaltningskandidat Runa Bø, tiltrådte 16.02.1987. Fra 15.11.1987 og ut året har naturverninspektør Dagfinn Claudius vært engasjert av Miljøverndepartementet til å arbeide med friluftsliv og reiseliv i nasjonalparksammenheng. Ledige lønnsmidler og prosjektmidler har vært brukt til to engasjementer, Ellen-Birgitte Strømø i 8 mndr. for arbeid med skjøttselsplaner for diverse naturreservater og handlingsprogrammet for friluftslivet og Hans Olav Bråtå i 7,5 mndr. for arbeid med en forvaltningsplan for Rondane nasjonalpark og utarbeiding av vassdragsrapporter for diverse verna vassdrag.

Informasjon

Informasjon har tidligere for det meste foregått i forbindelse med vanlig saksbehandling og deltakelse og innlegg på diverse kurs, møter og seminarer. I 1987 har sektoren i tillegg valgt å avsette en del tid til informasjon i forhold til skoleverket, dvs. støtte til miljøvernundervisningen i fylket.

Sektoren har fått ansvar for å koordinere miljøvernavdelingens engasjement på dette området og er representert i den utvidete fylkeskontaktgruppa for miljøundervisning i Oppland som kom i arbeid ved årsskiftet 1986/87. Fylkeskontaktgruppa har i 1987 bl.a. gjennomført en kursserie for 40 grunnskolelærere fra hele fylket i prosjektorientert miljøundervisning. 20 miljø-undervisningsopplegg er utarbeidet og satt i gang ved respektive skoler i løpet av kurset.

I tillegg til arbeidet i fylkeskontaktgruppa, har sektoren framskaffet materiale om naturområder i skolenes nærmiljø og veiledet lærere i bruk av områdene i undervisningssammenheng. Lærere har vært invitert med på befaring av naturvernområder, sektoren har hatt med skoleklasser ut i et verneområde og har ellers bidratt på ulike måter med å sette i gang og støtte opp om miljøvernundervisnings-prosjekter i fylket. Et nærmiljø-kartleggingsprosjekt ved Øystre Slidre barne- og ungdomsskule ble etter oppfordring fra Miljøverndepartementet presentert på Østlandske lærerstemne som eksempel på samarbeid mellom skole/miljøvern-avdeling.

Sektoren ser dette langsiktige holdningsskapende arbeidet som en viktig del av arbeidet med å bedre vilkårene for naturvern og friluftsliv. Responen fra skolen er stor og sektoren har vært nødt til å prioritere kursing av/informasjon til grupper av lærere framfor enkeltbesøk på skoler eller i skoleklasser.

Status vedrørende vern av områder og forekomster

Ett nytt område ble midlertidig vernet i Oppland i løpet av 1987. Status for verneområder pr. 31.12.1987 er derfor denne: 49 områder i fylket er vernet etter naturvernloven i tillegg til 4 midlertidig vernede områder. Tilsammen dekker de varige og midlertidig vernede områdene et areal på vel 1,73 mill. daa. (ca. 6,8% av fylkets areal) hvorav de fire nasjonalparkene utgjør ca. 86% og de 6 landskapsvernområdene ca. 11%, tilsammen 97%. For ytterligere 27 områder foreligger konkrete verneforslag som er fremmet gjennom verneplanene for våtmarksområder og fossilforekomster.

Edellauvskog

Erstatningsoppgjøret for opprettelsen av 8 edellauvskogreservater fortsatte i 1987. For 7 av reservatene ble det oppnådd enighet med grunneierne om erstatningsbeløpene slik at sakene løste seg i minnelighet og de fastlagte rettslige skjønnene hevet. Også for det siste edellauvskogreservatet er det oppnådd enighet om skogerstatningen, men her gjenstår fortsatt et forhold uavklart.

Utkast til skjøtselsplaner for de ulike reservatene, herunder også Svennsvollene, ble sendt på høring med frist for å avgi uttalelse 01.03.1988. Fra et reservat, Lindstad i Gjøvik, er det vedtatt atferdsregler i medhold av § 15 i friluftsløven p.g.a. nærheten til en pelsdyrfarm.

Arbeidet med å utarbeide informasjonsplakater for de 9 edellauvskogreservatene startet opp i 1987. Likeledes er det etablert oppsyn i samtlige områder.

Myrreservater

Erstatningsoppgjøret for de 8 myrreservatene som det er krevd erstatning for fortsatte i 1987 med forstlige registreringer og diverse forhandlingsmøter. Det kan se ut som om det kan bli vanskelig å komme fram til minnelige ordninger med grunneierne. Erstatningene vil derfor trolig i stor grad bli fastlagt ved rettslig skjønn. Årsaken til uenigheten mellom grunneierne og staten ligger først og fremst i valg av prinsipper for erstatning av skog.

Utkast til skjøtselsplaner for de 16 myrreservatene ble så å si ferdige og blir sendt på høring på nyåret 1988. Det er etablert oppsyn i samtlige områder.

Våtmarksområder

Utkast til verneplan for våtmarksområder, som ble oversendt Miljøverndepartementet til sluttbehandling i august 1985, ligger fortsatt til behandling i Direktoratet for naturforvaltning. Planen ventes ferdigbehandlet i 1988. Det er sterkt beklagelig at denne saken har tatt så lang tid.

Som vanlig ble det også i 1987 foretatt inngrep, denne gangen utfylling, innenfor et av områdene som i våtmarksplanen er foreslått fredet. Det at slike saker stadig dukker opp, viser at våtmarksplanen nå må få en snarlig avklaring.

Innenfor det midlertidig fredete Lågendeltaet naturreservat ble det i 1987 i to områder tatt ut grus utenfor generelt godkjente uttaksområder og uten dispensasjon. Forholdene ble politianmeldt. Ved utgangen av året er ennå ikke saken ferdigbehandlet ved Gudbrandsdal politikammer.

Fylkesmannen har behandlet to søknader om dispensasjon for masseuttak i Lågendeltaet. Begge ble innvilget, men med tildels betydelig redusert uttakskvantum i forhold til søknadene og på bestemte vilkår.

Utkast til masseuttaksplan for Lågendeltaet ble ferdig utarbeidet og sendt på høring. Saken vil bli oversendt sentrale myndigheter på nyåret 1988.

Kontaktutvalget for brukerinteressene i Lågendeltaet har avholdt et møte og en befaring i 1987.

På Fokstumyra har oppsynsmannen fortsatt sitt arbeid med å bedre skiltinga/merkinga, legge ut gamle jernbanesviller og hogge kratt langs den oppmerkede stien for å bedre framkommeligheten på denne. Det er behandlet en søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Fokstumyra. Dette gjaldt nedgraving av en telefonkabel. På bestemte vilkår ble dispensasjon gitt.

Også i 1987 ble det engasjert ekstra oppsyn i og omkring Fokstumyra naturreservat samtidig med at det ble foretatt fugleregistreringer. Oppsynet/registreringsarbeidet ble utført av Thor Østbye i juni måned. Oppsynsvirksomheten på Fokstumyra har vist at reirplyndring og andre ulovligheter er et problem i reservatet og i Dovrefjellområdet forøvrig. P.g.a. mangel på konkrete bevis ble ingen anholdt eller politianmeldt, men flere personer fikk beskjed om at de var å anse som uønskede i området. Samtlige av de grove overtredelsene var det utlendinger som stod for.

Arbeidet med en informasjonsplakat og en ny brosjyre om Fokstumyra naturreservat ble startet opp.

Kvartærgeologiske forekomster

Grunnlagsmaterialet for en kvartærgeologisk verneplan for fylket er ferdig, men fortsatt mangler en sammenfattende sluttrapport. Verneplanarbeidet vil tidligst starte opp i 1990. Inntil dette arbeidet er sluttført, vil de aktuelle lokalitetene bli forsøkt sikret gjennom kommuneplanlegginga. En vil også i mellomtida nærmere vurdere med hvilket lovverk de ulike lokalitetene skal vernes varig.

Mineralforekomster

Arbeidet med skjøtselsplanene for de 4 mineralforekomstene på Grua i Lunner er foreløpig lagt til side. Skjøtselen vil bli nærmere vurdert i 1988. Lunner naturvernforening har også i 1987 foretatt opprydding av søppel, ryddet kratt langs stier m.v.

Det er etablert oppsyn i alle områder.

Fylkesmannen behandlet en dispensasjon for framføring av en 22 kV-kraftlinje helt i utkanten av Østhagan landskapsvernområde. Dispensasjon ble gitt.

Fossilforekomster

Utkast til verneplan for fossilforekomster i Oslofeltet, hvorav 3 lokaliteter er foreslått vernet i Oppland, ble ikke ferdigbehandlet av Miljøverndepartementet i 1987, men ventes avsluttet på nyåret 1988.

Barskog

I forbindelse med det landsomfattende arbeidet med en verneplan for barskog, ble det i Oppland i 1987 foretatt registreringer i søndre del av fylket. Faglig ansvarlig for registreringsarbeidet er Økoforsk, As v/Harald Korsmo. Ved oppstartingen ble det arrangert informasjonsmøter med berørte organisasjoner i tillegg til befaringer i allerede registrerte og aktuelle områder på Hadeland. Dette verneplanarbeidet foregår i nært samarbeid med Oppland fylkeskogkontor, og vil bli fortsatt i 1988 med fremlegging av en fylkesrapport på slutten av året.

I sammenheng med barskogplanen ble et område i Lunner, Rinilhaugen (Korsvatnhøgda), midlertidig fredet som naturreservat. Bakgrunnen var oppstarting av hogst i området sommeren 1987.

Nasjonalparkene

I Jotunheimen nasjonalpark har fylkesmannen gitt dispensasjon for tilbygg på Gjendebu og Glitterheim turisthytter og for nødvendige tiltak langs vegen til Glitterheim. Fylkesmannen har behandlet to dispensasjonssøknader for motorisert transport i nasjonalparkene hvorav én ble avslått. I tillegg kommer dispensasjoner for motorferdsel forvaltet av Gudbrandsdal Skogforvaltning som utgjør et større antall.

I forbindelse med høringa av nasjonalparkutredningen (NOU 1986:13) er det arrangert informasjonsmøter med berørte kommuner. I tillegg har vi deltatt på informasjons- og diskusjonsmøter ut over dette. Høringsrunden ble avsluttet og saken med sammendrag av innkomne uttalelser, våre kommentarer og fylkesmannens egen uttalelse ble oversendt Miljøverndepartementet.

Arbeidet med en forvaltningsplan for Rondane nasjonalpark er igangsatt i samarbeid med Gudbrandsdal Skogforvaltning og i samråd med berørte kommuner, fjellstyrer, organisasjoner, privatpersoner m.v. Vi har også bidratt i finansieringen av en vegetasjonskartlegging av nasjonalparken.

Vassfare

De forberedende arbeider for gjennomføringen av kulturvernplanen er fortsatt. Den økonimiske fordelingen av ansvaret mellom Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet er avklart. Fylkeskogsjef Knut Dæhlen har ført forhandlinger med grunneierne med sikte på bindende avtaler om driftsgjennom-

føringen. Oppland Skogselskap vil trolig få "operatøransvar" for gjennomføringen av kulturvernplanen. Det opprettes trolig også et styringsutvalg og et arbeidsutvalg der arbeidsutvalget vil stå for den praktiske gjennomføringen av planen. Hvordan Buskerudsida vil bli trukket inn er ikke avklart. Miljøverndepartementets bevilgning på kr. 1 000 000,- er overført til Oppland Skogselskap.

Erstatningsoppgjøret for vernet av Vassfaret er igangsatt.

Fylkesmannen har behandlet en søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Vassfaret/Vidalen landskapsvernområde for uttak av grus. Dispensasjon ble ikke gitt.

Oslomarka

Kommunedelplanene for Oslomarka i Jevnaker og Lunner skulle vært vedtatt innen 31.12.1987. For Jevnakers del fikk ikke kommunedelplanen kvalifisert flertall ved første gangs behandling i kommunestyret høsten 1987. Ved fornyet behandling på nyåret 1987 ble planen vedtatt. I Lunner har kommunestyret vedtatt ikke å vedta Kommunedelplanen. Det er nå opp til Miljøverndepartementet hva som videre skal skje ved fastsetting av markagrense i Lunner.

Motorferdsel

Fylkesmannen har hatt til behandling fire klagesaker vedrørende kommunale vedtak etter lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. En av klagen ble tatt til følge (dvs. kommunens vedtak omgjort), en ble ikke tatt til følge, en var en foreløpig klagebehandling og en sak var foreldet. Vi har dessuten avgitt uttalelse til forslag til kommunale forskrifter og en uttalelse til forslaget om endring av motorferdselloven.

Friluftslivstiltak

Direktoratet for naturforvaltning omgjorde etter Gjøvik kommunes ønske et tilsagn om full statlig finansiering av erverv av et friluftsområde til tilsagn om 50 % statstilskudd. Samme kommune takket nei til statens tilbud om statserverv av et annet friluftsområde og tilsagnet ble trukket tilbake.

Ellers fordelte fylkesmannen etter fylkesfriluftsnemndas tilråding i alt kr. 500.000,- til planlegging og opparbeiding av friluftsområder, fordelt på 11 prosjekter. I tillegg til rammebevilgningen fra Direktoratet ble kr. 399.000,- bevilget til opparbeiding av et friluftsområde i Dovre kommune. Den tildelte rammen på 500.000,- samt tildelingen til området i Dovre utgjorde om lag 15 % av støtteberettiget søknadsmasse.

Et 3-årig statlig støttet friluftsliv-/forskningsprosjekt i Mesnavassdraget i Lillehammer ble startet opp i 1987. Miljøvernavdelingen er representert i prosjektgruppa.

Miljøvernavdelinga er sekretariat for fylkesfriluftsnemnda og har forberedt 29 saker fordelt på 4 møter i nemnda.

Plansaker

Naturvern- og friluftslivsektoren har det koordinerende ansvar for fylkesmannens behandling av ulike plansaker blant annet etter plan- og bygningsloven og vegloven.

I 1987 ble det behandlet 84 reguleringsplaner, gitt innspill til og behandlet tilsammen 18 kommuneplan-/kommunedelplaner og 13 vegplaner. Fylkesmannen v/miljøvernavdelinga hadde henholdsvis 3, 1 og 1 innsigelse(r) til nevnte plansaker. En av reguleringsplanene ble endret lokalt i tråd med fylkesmannens innsigelse, en annen ble endret etter møte mellom fylkesmannen og kommunen der partene ble enige om en løsning. Ved utgangen av året gjenstår 3 planer der interesse motsetningene foreløpig er uavklart.

Koordineringen av disse sakene og egne faglige bidrag til den enkelte sak legger beslag på en betydelig del av sektorens arbeidskapasitet. I tillegg blir det stadig oftere arrangert samarbeidsmøter som følge av ny plan- og bygningslov med pålegg til alle kommuner om utarbeidelse av kommuneplan og med krav om samarbeid med fagmyndigheter i tidlig planfase.

Samtidig er disponeringen av arealer som ikke kommer inn under spesielle vernevedtak, av avgjørende betydning for framtiden og således kanskje sektorens viktigste arbeidsfelt. Arbeidet med disse sakene virker dessuten kontaktskapende mellom kommunene, ulike fagmyndigheter og avdelingen.

Andre saker

I tillegg til ovennevnte saker er det avgitt uttalelser og miljøvern faglige vurderinger til 4 konsesjonssaker etter vassdragsloven (kraftlinjer og reguleringskonsesjoner), Samlet Plan (Øvre Otta og andre prosjekter og videreføringsprosjekter), flerbruksplanen for vassdrag i Gudbrandsdalen og til reiselivsdelen i fylkesplanen. Det er også avgitt uttalelser til 4 inngrepssaker (masseuttak/-utfyllinger, pukkverk, skytebaner).

Det er dessuten igangsatt et arbeid med vassdragsrapporter for Sjoa, Frya, Lora og diverse andre verna vassdrag.

VANNRESSURSFORVALTNING

Bemanning

Det er en stilling som vassdragsforvalter. I tillegg utfører de øvrige sektorer ved avdelingen i større og mindre grad oppgaver i tilknytning til vannressursforvaltning.

Informasjon

Det har ikke vært drevet spesiell utadrettet informasjonsvirksomhet. Informasjonen har foregått i forbindelse med vanlig saksbehandling, ved deltagelse og innlegg på kurs, møter og seminarer.

Samlet Plan

Høringsuttalelsene ble sammenstilt og oversendt departementet med fylkesmannens egen uttalelse.

Vassdragsforvalteren har ledet en arbeidsgruppe oppnevnt av Miljøverndepartementet, bestående av tre vassdragsforvaltere. Gruppens oppgave var å gjennomgå alle SP-prosjekter i landet med lokal motstand, dvs. hvor kommunene gikk imot utbygging av SP-prosjekter frigitt til konsesjonsbehandling. Gruppens arbeide er fullført, men det gjenstår avklaring av noen detaljer internt i SP-sekretariatet før endelig rapport oversendes.

Fosser i Ø. Slidre-vassdraget (Storefoss, Dalsfoss og Nedrefoss) er foreslått unntatt fra behandling i Samlet Plan, og foreslått frigitt til konsesjonsbehandling.

Abjøra trinn 2 (Ormhamar) og Mesna-elva har pågått som SP-prosjekter i 1987 og slutføres i 1988.

Type- og referansevassdrag

Vassdragsforvalteren har deltatt i et fellesprosjekt mellom Direktoratet for naturforvaltning og NVE - Vassdragsdirektoratet både i prosjektets styringsgruppe og i en faggruppe for botanikk. Prosjektet ble avsluttet i 1987.

Flerbruksplanen for Gudbrandsdalslågen

Høringsuttalelse er avgitt til fylkeskommunen. Prosjektet blir nå tatt inn i fylkesplanen og videreført gjennom kommuneplanlegging og egne videreføringsprosjekter.

Vannbruksplanen for Randsfjorden

Høringsuttalelse er avgitt til Randsfjordforbundet.

Ressurs- og miljøprogram for Gausdal

Vassdragsforvalteren var medlem i en faglig referansegruppe for prosjektet. Arbeidet i denne referansegruppa er avsluttet som følge av at programmet nå inngår som del av prosjektet: Miljøvern i kommunene.

Vannbruksplan for Gausa

Sammen med miljøvernrådgiveren i Gausdal, repr. fra Lillehammer kommune og fylkeskommunen, er det utarbeidet et opplegg til Vannbruksplan for Gausa.

Vannbruksplan for Øystre Slidre-vassdraget

Det er tatt kontakt med repr. fra kommunen med tanke på en vannbruksplan. Det er gitt støtte til registreringsarbeider/prosjektoppgaver som gjennomføres i grunnskolens regi.

Verneplan IV

Det er utarbeidet et forslag til vassdrag som bør vurderes i Verneplan IV.

Saksbehandling

Høringsuttalelser m.v.

- Høringsuttalelser til Samlet Plan, Flerbruksplanen for Gudbrandsdalslågen, Vannbruksplan for Randsfjorden (jfr. foran).
- Høringsuttalelse ang. forsknings- og referansevassdrag.
- Høringsuttalelse ang. behandling av kraftledningssaker.

Konsesjonssøknader

Uttalelser oversendt NVE/DN:

- Moksa
- Fallselva/Trevatna
- Breiskallen
- Randsfjorden
- Rauddalsdammen (lukerevisjon)
- Bergefoss

De ovennevnte saker er foreløpig sluttbehandlet på fylkesnivået, men kan komme tilbake til fornyet saksbehandling om sentrale organers behandling medfører endringer i prosjektet.

Andre konsesjonssaker etter vassdragslovgivning:

- Toverud, revisjon og ombygging
- Abjøra, 2. byggetrinn (jfr. Samlet Plan foran)

Forbygginger

Faguttalelse til Bøvra (ang. div. planer i Medalen), Ilva, Riiselva og Lena-elva. Flere saker er til behandling. Det ble holdt en større befaring til Lågen/Otta/Rauma sammen med NVE.

Grusuttak

Flere saker i Lågen i Dovre, 2 saker i Otta/Lågen og Sel, en sak i Etna og en sak i Gausa.

Kraftlinjer - overføringer - anleggskonsesjoner. 3 saker, hvorav 62 kV linje Otta-Heggenut er sluttbehandlet. 132 kV Jaren-Røykenvik er under behandling.

Det er avgitt ca. 20 uttalelser i forbindelse med områdekonsesjoner. Det ble holdt befaring til Juvasshytta. De fleste saker er kurante, noen har medført bemerkninger og i et tilfelle blir spørsmålet om merking av spenn tatt opp.

Det har vært noen få ekspedisjoner i forbindelse med overdragelse av vassdrags/kraftrettigheter og i forbindelse med kraftleiekonsesjoner.

FYLKESMANNEN I OPPLAND - MILJØVERNDELINGEN

Navn	Stilling	Initialer - arbeidsområde
Kjærem, Odd	Vassdragsforvalter Overingeniør	OK Samla Plan for vassdragg, samordning av statlige oppgaver innen vannressursforvaltning, informasjon.
Claudius, Dagfinn	Naturverninspektør	DC Friluftsliv/naturvern. Samordning innenfor sektoren. Fylkesfriluftsnemnda, vannbruksplaner, nasjonalparkerne, informasjon, motorferdsel i utmark
Hoff, Kolbjørn	Friluftsliv- og naturvernkonsulent	KH Friluftsliv/naturvern. Verneplaner, forvaltning av verneområder, vassdrags-saker, naturinngrep, saker innen biologiske fagfelt.
Bø, Runa	Friluftsliv- og naturvernkonsulent	RB Friluftsliv/naturvern. Friluftssaker. Plansaker, naturinngrep. Friluftsliv/naturvern i tiltaks/næringslivssammenheng.
Drageset, Magne	Fylkesingeniør	MD Forurensning, vann/avløp/renovasjon. Samordning innenfor sektoren, vassdragsovervakning, avfall, næringsmiddelkontroll, informasjon.
Brustugun, Tor	Overingeniør	TB Engasjert av Miljøvernedeptementet i forbindelse med "Mjøsaksjonen"
Brevig, Peder Erik	Overingeniør	PEB Forurensning, vann/avløp/renovasjon. Lillehammer, Gjøvik, Ø. Toten, V. Toten, Gausdal, Øyer, Jevnaker, Lunner, Gran, S. Land, N. Land Ledningsnett, saneringsplaner, vannforsyning, oljeholdig avløpsvann.
Urdahl, Tor Erik	Overingeniør	TEU Forurensning, vann/avløp/renovasjon. S.-Aurdal, N.-Aurdal, Ø. Slidre, V. Slidre Vang, Etnedal. Renseanlegg/bygging og drift, organisering av driftsassistanse, laboratorierespons, EDB.
Hilde, Elin	Avd.ingeniør	EH Forurensning, vann/avløp/renovasjon. Skjåk, Lom, Vågå, N.-Fron, S.-Fron, Dovre, Lesja, Sel, Ringebu. Landbruksforurensning, fiskeoppdrett/forurensning.
Berg, Torunn	Avd.ingeniør	Tob Forurensning, vann/avløp/renovasjon. Diverse.
Vagstein, Geir	Viltkonsulent	GV Viltstell. Samordning innenfor sektoren. Saker på viltsektoren delegert til fylkesmannen fra DN - veiledning, informasjon.
Skurdal, Jostein	Fiskerikonsulent	JS Fiskestell. Samordning innenfor sektoren. Saker på fiskesektoren delegert til fylkesmannen fra DN, _veiledning, informasjon.
Sæterbakken, Ingjerd	Førstesekretær	IS Arkiv, ekspedisjon, skrivarbeid, innkjøp, regnskaper m.v.
Næstad, Kristin	Førstekontorfull- mektig 1/2 stilling	KN Arkiv, ekspedisjon, skrivarbeid, innkjøp m.v.
Soll, Anne	Førstekontorfull- mektig	AS Skrivarbeid, ekspedisjon, arkiv m.v. Permisjon 1/2 stilling
Noem, Ellen Karin	Kontorfullmektig	EKN Skrivarbeid, ekspedisjon m.v.
Wangensteen, Torstein	Miljøvernleder	TW Leder og koordinerer arbeidet ved avdelingen. N